

Εισηγήτρια: Ανδρέου Ελένη

Ημερομηνία: 16/10/2021

Διαγώνισμα στη Νεοελληνική Γλώσσα και Νεοελληνική Λογοτεχνία
Β' Λυκείου

Κείμενο 1 - Μη Λογοτεχνικό

Ελεύθερος χρόνος: Το «δώρο» του κορωνοϊού

Η **ταχύτατη** αλλαγή του τρόπου ζωής, την οποία επέφερε η εξάπλωση του κορωνοϊού, δημιούργησε ένα οξύμωρο σχήμα το οποίο από τη μια πλευρά προκαλεί φόβο, από την άλλη προσφέρει στον καθένα ως μόνη λύση την παραμονή στο σπίτι, με την ταυτόχρονη ελευθερία να κάνει κάποια από τα πράγματα που δεν μπορούσε μέχρι σήμερα.

Την αντίφαση αυτή επισημαίνει στο Αθηναϊκό- Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων η Ελένη Πατίδου, κοινωνική και κλινική ψυχολόγος με μεταπτυχιακό δίπλωμα στη διοίκηση υπηρεσιών υγείας. Η ίδια αναφέρει χαρακτηριστικά πως είναι «σαν να μας μιλάει ο ιός, να απευθύνεται σε εμάς προσωπικά και να μας προστάζει: «αφήστε με να κάνω τον κύκλο μου και εσείς μείνετε σπίτι, ασχοληθείτε με όσα δεν κάνατε εδώ και καιρό, λόγω έλλειψης χρόνου». Περιγράφοντας αναλυτικά τις ευκαιρίες που προσφέρει η παραμονή στο σπίτι, η κοινωνική και κλινική ψυχολόγος **διευκρινίζει** ότι είναι δυνατή η ικανοποίηση αναγκών σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα:

Το πρώτο είναι το πρακτικό επίπεδο. Γιατί όποιος παραμένει στο σπίτι μπορεί να κάνει δουλειές που **ανέβαλε** προηγουμένως, καθώς ποτέ δεν έβρισκε τον κατάλληλο χρόνο, να γυμναστεί ώστε να εκτονώνει την ενέργειά του και να παραμένει υγιής, να μαγειρέψει, να ψυχαγωγηθεί, να διαβάσει, να ασχοληθεί με την περιποίηση του σώματος ή την εξάσκηση του πνεύματος.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, εκείνο των συναισθημάτων, ο διαθέσιμος χρόνος προσφέρει **διέξοδο** σε ανθρώπους που λόγω των ξέφρενων ρυθμών της καθημερινότητας δεν βρήκαν ποτέ την κατάλληλη στιγμή να επεξεργαστούν απωθημένα συναισθήματα όπως, για παράδειγμα, το πένθος και η λύπη για μια απώλεια, η **αποξένωση** από τον ή την σύντροφο, η έλλειψη επικοινωνίας με τους εφήβους ή τα παιδιά.

Στο τρίτο επίπεδο, εκείνο των σχέσεων με τους άλλους, είναι εφικτή η επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο ο καθένας σχετίζεται με τον διπλανό του. Σε ένα ζευγάρι, τα δύο μέλη μπορούν να διαπραγματευτούν και να συμφωνήσουν για τον χρόνο και το είδος μιας κοινής δραστηριότητας. Κάτι τέτοιο μπορεί να δώσει στον καθένα την ευκαιρία της εξυπηρέτησης μιας κοινής ανάγκης, με σεβασμό στον προσωπικό χρόνο του καθενός, τις προτιμήσεις και τις επιθυμίες του.

Σε ένα τέταρτο επίπεδο, αυτό της υπέρβασης από το προσωπικό και της μετάβασης στο συλλογικό, συντελείται ήδη μια μεγάλη αλλαγή. Σύμφωνα με την κ. Πατίδου, «εκείνο που βλέπαμε πριν ήταν μια κοινωνία πολύ θυμωμένη, σχεδόν επιθετική. Όλες οι συνθήκες, οι υποχρεώσεις και οι ανάγκες, μας έκαναν να είμαστε έτσι και να μην σκεφτόμαστε ο ένας τον άλλον. Έννοιες όπως αλληλεγγύη, συνοχή, οριοθέτηση βρίσκονταν ίσως σε δεύτερη μοίρα και ο καθένας σκεφτόταν τον εαυτό του. Ο κορωνοϊός έδωσε την ευκαιρία οι αξίες αυτές να βγουν στην επιφάνεια. Αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε και να το κρατήσουμε, ώστε να μην απωθήσουμε ξανά τις αξίες αυτές».

www.skai.gr

ΘΕΜΑ Α

A1. Να παρουσιάσετε συνοπτικά σε 50-60 λέξεις τα τέσσερα διαφορετικά επίπεδα ικανοποίησης των αναγκών που εμφανίζονται ως ευκαιρίες αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου κατά την περίοδο του εγκλεισμού, σύμφωνα με όσα υποστηρίζει η κλινική ψυχολόγος κ. Πατίδου.

Μονάδες 15

A2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ αιτιολογώντας τις απαντήσεις σας με αναφορές στο κείμενο.

A) Η εξάπλωση του κορωνοϊού δημιούργησε αντιφατικές καταστάσεις στη διαχείριση του χρόνου μας.

B) Όποιος παραμένει στο σπίτι μπορεί να ασχοληθεί μόνο με τον εαυτό του.

Γ) Ο διαθέσιμος χρόνος προσφέρει διέξοδο σε ανθρώπους που λόγω των ξέφρενων ρυθμών της καθημερινότητας δεν βρήκαν ποτέ την κατάλληλη στιγμή να επεξεργαστούν απωθημένα συναισθήματα.

Δ) Κατά την περίοδο του εγκλεισμού είναι εφικτή η επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο ο καθένας σχετίζεται με τον διπλανό του.

Ε) Ο κορωνοϊός έδωσε την ευκαιρία αξίες όπως η φιλαυτία να βγουν στην επιφάνεια.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Το κείμενο χαρακτηρίζεται από συνοχή. Να εξετάσετε τους τρόπους με τους οποίους αυτή επιτυγχάνεται σε όλη του την έκταση.

Μονάδες 5

β) «Αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε και να το κρατήσουμε ώστε να μην απωθήσουμε ξανά τις αξίες αυτές» : Να αιτιολογήσετε την επιλογή της ενεργητικής σύνταξης από τον συγγραφέα. Έπειτα να την μετατρέψετε στο αντίθετο είδος. Ποια αλλαγή συμβαίνει στο ύφος;

Μονάδες 5+5

B2. Να βρεθεί η δομή και ο τρόπος ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου "Το πρώτο είναι το πρακτικό...εξάσκηση του πνεύματος. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας για τον τρόπο ανάπτυξης.

Μονάδες 5

B3.α) Να αντικαταστήσετε τις λέξεις με έντονους χαρακτήρες με αντίστοιχες συνώνυμες, ώστε να μην αλλοιωθεί το νόημα του κειμένου.

Ταχύτατη-->

Διευκρινίζει-->

Ανέβαλε-->

Διέξοδο-->

Αποξένωση-->

Μονάδες 5

B) Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με αντώνυμες.

Ασχοληθείτε-->

Εφικτή-->

Συλλογικό-->

Επιθετική-->

Απωθήσουμε-->

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Με αφορμή ενός αφιερώματος της ηλεκτρονικής ιστοσελίδας του σχολείου σας με θέμα την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου κατά την περίοδο του εγκλεισμού, αναλαμβάνετε να γράψετε ένα άρθρο 300-350 λέξεων στο οποίο αναφέρετε τις ευκαιρίες που εμφανίστηκαν για ποιοτική αξιοποίηση του χρόνου των εφήβων κατά την περίοδο αυτή και τα οφέλη που αποκομίσατε από εκείνες.

Μονάδες 40